

Хайрулла САЪДИЕВ,
Ўзбекистон халқ артисти:

**МЕН ЭНДИ
“ШУМ БОЛА”МАС,
АҚЛЛИ БОБОМАН!**

**ТУНДА
“УЙФОНАДИГАН”
КАСАЛЛИК**

**БАҲОР КЕТМА,
БИЗНИНГ ЁҚЛАРДАН**

ҚАДР-ҚИММАТИМ, ТАЯНЧИМ ВА ИФТИХОРИМСАН, МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОН!

Рашид ГАЛИЕВ
сурат-лавҳаси.

— Бир замонлар, эслайман-да, кимдир 50-60 ёшга кирса, кексайибди, тўй берсин дейишарди. Ҳозир эса 70-80 ёшга тўлсаям, қадди тик, ғайрати бор, руҳан тетик. Бошқа ёқни қўяверинг, бизнинг маҳаллада ҳам мен тенгилар

кўпчилик. Бунинг асл сабаби, энг аввало, мустақил юртимиздаги тинчлик, фаровонлик, хотиржамлик билан боғлиқ, — дейди Тошкентнинг Чилонзор тумани “3-Чарх-Камолон” маҳалласида умргузаронлик қилаётган Турғунбой

ота Султонов фахрга тўлиб. — Наврўз байрами кунини ҳовлимизни тўлдирган невараям чевара, эвараларимизни эринмай санаб чиқишса, эликдан ошибди. Ниятимиз, Ўзбекистонимиз гуллаб-яшнаб-версин!

3-бет

“Оила ва жамият”

газетасини ўз оиласининг яна бир ҳақиқий аъзоси сифатида қадрлаб, биз билан ҳам-фикр, ҳаммаслак бўлиб келаётган муҳтарам муштарийлар!
Унутманг, севимли газетангизга йил бўйи обуна бўлишингиз мумкин.

Индекс — 176

ҲИКМАТ

Одамнинг беағзи сўздир, сўз эса беҳисоб кўлдир. Фақат эзгу сўзли кишиларнинг ардоқлаш лозим.

Юсуф Хос Ҳожиб

Учқўргон иқтисодиёт коллежи маалаки педагогик жамоаси билимга чанқоқ ва изланувчан ўқувчилари билан Наманган вилоятида кўпчиликнинг назарига тушган ўқув даргоҳларидан биридир. Айни пайтда ушбу илм масканида 1222 нафар ўқувчи тахсил олмақда. Бу йил 417 нафар ўқувчи коллежни АРМ мутахассиси, молия, солиқ, бухгалтерия ҳисоби, ҳўжалик ҳуқуқий фаолияти, банк иши, солиқ ва солиққа тортиш каби мутахассисликлар бўйича тамомлайди, уларнинг 173 нафари қизлар. Битирувчиларнинг бир дунё эзгу орзу-мақсадлари бор, кимдир олий ўқув

маҳсулотни етиштириш фикри бизга маъқул келди. Бу ҳақда зарур маълумотлар билан танишдик, Тошкент шаҳрида уни етиштириш усуллари йўналиб қайтдик. Кўп ўтмай коллежimizда «Вишенка» навли кўзқоринлар етиштиришни йўлга қўйдик. Уруғлар экилганидан сўнг, зарур шарт-шароитлар яратилса, ҳар 18-20 кунда кўзқоринлар етилади. 4-5 ой давомида ҳар бир теримда 90-100 килограммдан ҳосил йиғиб олиш мумкин. Ҳозирда тумандаги 3 та умумий овқатланиш шохобчалари билан шартномалар имзолаганмиз.

Тадбир доирасида ташкил этилган

Бандлик дастури амалда!

чорвачилик, қуёнчилик ва яна бир қатор йўналишлар бўйича соҳа сирларини пухта ўзлаштиришмоқда. Мен ҳам пазандачилик ва компьютер мутахассислиги бўйича сабоқ олиб, хунарга ўрганилман.

— Коллеж битирувчиларини иш билан таъминлаш, уларга қўшимча хуналарни ўргатишда таълим маскани ва маҳалла ҳамкорлиги ижобий самаралар берапти, — дейди тумандаги «Соҳил» маҳалласи маслаҳатчиси Ҳалима Бобоева. — Ма-

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси фаолиятини

СОВРИНДОРЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси томонидан Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорларининг иқтидор ва интеллектуал салоҳиятини ёшлар ўртасида тарғиб этиш, фарзандларимизнинг билим ва камолотга интилишларини янада кучайтириш мақсадида таълим муассасаларида «Обод юртининг бахтли қизлари» номли тарғибот тадбири мунтазам ўтказиб келинмоқда.

Яқинда Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети қошидаги Шайхонтоҳур академик лицейида шу мавзуда маърифий тадбир бўлиб ўтди. Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ҳамда Шайхонтоҳур академик лицейи ҳамкорлигида ўтказилган ушбу тадбирда турли йилларда адабиёт йўналишида мазкур мукофотга сазовор бўлган қизлар, ўқувчи ёшлар ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этишди.

Тадбирда таъкидланганидек, юртимизда иқтидорли қизлар сафи тобора кенгайиб бораётгани Зулфия номидаги Давлат мукофоти учун ўтказилган танловларда қатнашаётган номзодлар сони йилдан-йилга ортаётганида ҳам яққол кўринади. Хусусан, бу йил ушбу танловларнинг туман-шаҳар босқичларида уларнинг сони 120 минг нафардан ортиқ, вилоят босқичларида 12 минг нафардан зиёдни ташкил этди. Жорий йилда истеъдодли қизларимизга бўлган эътибор янада ортиб, ҳар йили номзодлардан 14 нафари ушбу нуфузли мукофотга муносиб кўрилган бўлса, бу йил адабиёт, маданият, таълим, спорт ва бошқа соҳаларда юқори натижаларга эришган, ташаббускорлик ва ташкилотчилик қобилиятига эга 16 нафар қиз мазкур мукофот билан тақдирланди.

Тадбир давомида Зулфиячи қизлар баҳор ва ҳаётни, онани улуғловчи шеърлардан ўқишди, ёшлар ижросида куй ва кўшиқлар янгради.

Гулноза БОБОЕВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

***

Самарқанд туманидаги 16-умумтаълим мактабида уюштирилган учрашувда Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари Умида Жўраева, Муҳайё Аҳмадова, Камила Суярова, Дурдона Олимвалар ўз кизиқишлари, орзу-мақсадлари, эришган ютуқлари, келгуси режалари билан ўртоқлашдилар.

— Математикага болалигимдан ўзгача меҳр қўйганим сабабли шу фан бўйича ўтказиладиган олимпиадаларнинг доимий иштирокчиси бўлганман, — дейди СамДУ талабаси Умида Жўраева. — Халқаро олимпиадада ҳам иштирок этиб, совриндор бўлганим кизиқишларимни орттирди. Зулфия номидаги Давлат мукофоти менда масъулият ҳиссини янада оширди, эндиликда ўз устимда кўпроқ ишлашим лозимлигини англадим. 2012-2013 ўқув йилида Улугбек номидаги Давлат стипендияси, жорий йилда эса Президент стипендиантилигига сазовор бўлдим.

Қизгин савол-жавоблар, фикр-мулоҳазалар руҳида ўтган учрашув иштирокчиларининг ҳар бирида илқ таассурот қолдирди.

Нигина ҲАБИБУЛЛАЕВА,
журналист.
Самарқанд вилояти.

БИТИРУВЧИЛАРНИНГ БАРЧАСИ ИШЛИ БЎЛАДИ

юртида ўқиш истагида, кимдир корхона ва ташкилотларда ўз мутахассислиги бўйича иш фаолиятини бошламоқчи.

Албатта, эртанги мақсад учун бугундан мустаҳкам пойдевор қўйилади. Яқинда Наманган вилояти ва Учқўргон туман хотин-қизлар кўмитаси, вилоят ўрта махсус касб-хунарга таълими бошқармаси ҳамкорлигида мазкур коллежда ташкил этилган семинарда ўқувчиларни касб-хунарга йўналтириш, келгусида уларнинг бандлигини таъминлаш учун

уч томонлама шартномалар имзола-нишининг ҳаққонийлиги ва давомий-лигига эришиш, касб-хунарга коллеж-лари тасарруфидидаги ишлаб чиқариш кичик корхоналари фаолиятини изчил йўлга қўйиш борасидаги ишлар ат-рофлича таҳлил этилди.

Анжуман доирасида тумандаги барча касб-хунарга коллежларида ташкил этилган кичик корхоналарнинг махсулотлари кўргазмаси ҳамда бўш иш ўринлари ярмаркаси ҳам ташкил этилди. Шунингдек, иштирокчилар маҳалла фуқаролар йиғинларида «Уста-шогирд» аънаваларининг бар-давомлиги ва улар асосида яратил-ган миллий хунарсозчилик намуна-лари билан яқиндан танишдилар.

Айниқса, Учқўргон педагогика коллежи қошидаги «Наргизсой» кичик корхонасида чармдан тайёрланган аёллар ва спорт сумкалари, Қумтў-гон маҳалласидан табдиркор Ҳами-да Тиллабоева яратган ошхона ва бо-лалар учун мебеллар, Янгиер қишлоқ ҳўжалик касб-хунарга коллежи иссиқ-хонасида етиштирилаётган табиат неъматлари барчанинг эътиборини тортиди.

— Кўзқорин жуда фойдала ва ха-ридорлиқ маҳсулот. Уни етиштириш ҳақида ҳамма ҳам маълумотга эга эмас, — дейди Янгиер қишлоқ ҳўжалик касб-хунарга коллежи ўқитувчиси Муборакхон Шамсидинова. — Шунинг учун айнан шу

меҳнат ярмаркасида тумандаги 24 та корхона ва ташкилотлар 107 та бўш иш ўрни билан қатнашди. Шу кунги тумандаги касб-хунарга коллежлари битирувчилари бир қатор ташкилот-лар билан меҳнат шартномаларини имзолашди, ёшларга меҳнат қонун-чилиги масаласида ҳуқуқий маслаҳат-лар берилди.

— Тикувчилик, пазандалик, сарта-рошлик каби хунарларнинг эгаси бўлган қизлар ўз бизнесини йўлга қўйиш, келажақда оилавий ёки ху-сусий табдиркорлик билан шуғуллани-ши мумкин, — дейди коллеж ўқитувчиси Маҳбуба Тўйчибоева. — Биз битирувчиларни ишга жойлаш-тириш масаласида ана шу жиҳатга алоҳида эътибор қаратяпмиз. Ҳар бир қизни ўз мутахассислигидан ташқа-ри икки-уч хунарининг эгаси бўлиши-га эришмоқдамиз.

— Мен Учқўргон иқтисодиёт коллежининг бухгалтерия ҳисоби йўна-лиши битирувчиси, — дейди Феруза Нишоновна. — Уч томонла-ма меҳнат шартномасини «Учқўргон-дон» ҳиссасдорлик жамияти билан ту-зим, ўқишни тамомлагач, меҳнат фа-олиятини мазкур корхонада давом эттираман. Коллежimizда 2012 йил-да «Учқўргон таълим сервис» шўъба корхонаси ташкил этилган. Бунда ўқувчилар дарсдан бўш пайтларида компьютер мутахассиси, новвойчи-лик, пазандачилик, асаларичилик,

салан, биз ўқувчи қизлар-нинг кизиқишларини ҳисоб-га олиб, хунарсоз, чевар ва пазанда аёлларга бирикти-риб қўйганмиз. Бир йўла бир неча хунарсозларини ўрга-наётган қизларимиз ҳам та-ламлигина. Айниқса, «Элита» усулида пардалар тикувчи хунарсоз аёл Шоира Сид-диқованинг ўнлаб шогирдла-ри бор. Бир неча қизлари-миз коллежни тамомлаган-дан сўнг мустақил равишда табдиркорлик фаолиятини бошлаш ниятида.

Ана шундай таассурот-ларга, мақсадли шартнома-ларга, янги гоя ва тақлифларга бой тарзда кечган табдир фойдали муло-қотга уланиб кетди. Учқўргон тумани ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Жамилахон Маҳмудова олиб борган жонли мулоқотда тумандаги банк, солиқ, табдиркор-ликни давлат рўйхатидан ўтказиш инспекцияси, меҳнат ва аҳолини иж-тимой муҳофаза қилиш бўлими ва бошқа қатор ташкилотлар вакиллари қатнашдилар. Мутахассислар касб-хунарга коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш, кичик бизнес ва оилавий табдиркорликни йўлга қўйиш, янги иш ўринларини ташкил этиш масалалари бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлар, ама-лий ишлар, натижалар, режалар ҳақида батафсил сўз юритдилар. Шу билан бирга, соҳа вакиллари ёшлар-га солиқ ва меҳнат қонунчилиги юза-сидан ҳуқуқий маслаҳатлар беришди.

Анжуман якунида ўқиш ва жамоат ишларида фаол бўлган бир гуруҳ битирувчи-ўқувчилар «Қамолот» ЁИХ туман кенгашининг ташаккурномаси ва эсдалик совгалари билан тақдир-ланди.

Бундай табдирлар айни пайтда вилоятнинг барча касб-хунарга коллеж-ларида ҳам бўлиб ўтмоқда.

ШаҳлоТОШБЕКОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.
Наманган вилояти.

ШОИР ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Шу кунларда мамлакатимиздаги таълим муассасалари, олий ўқув юртилари, академик лицейлар, касб-хунарга коллежлари ва мактабларда Ўзбекистон халқ шоири Мухаммад Юсуф таваллудининг 60 йиллигига бағишланган тадбирлар бўлиб ўтмоқда.

Ўзбекистон Давлат санъат ва маданият институти «Театр санъати» факультети «Оммавий байрамлар режиссураси» бўлимининг 3-босқич талабалари ҳамда Тошкент алоқа касб-хунарга коллежи ўқувчилари ҳамкорлигида «Эсласак арзирли хуш дамимиз бор» деб номланган театрлаштирилган хотира кечаси ўтказилди.

— Мухаммад Юсуфнинг шеърларини ўқир эканмиз, унинг халқона оҳанга йўрилган сатрлари қалбимизга қуйилиб кираверади, — дейди Тошкет алоқа касб-хунарга коллежининг маънавият ва маърифат ишлари бўйича дирек-тор ўринбосари Полвонназар Раҳимов. — Содда ва ўзал сўзлардан моҳирона фойдалангани, ифоданинг раво-лиги эътиборимизни тартилади. Мухаммад Юсуфнинг Ватан, она юрт, миллий қадриятлар ҳақида бетакрор асарлари ҳар биримиз учун ибрат намунаси бўлиб қолади.

Ёшлар томонидан ижро этилган сахна кўринишлари, шеърли чиқишлар ҳамда Мухаммад Юсуф шеърлари асо-сида яратилган кўшиқлар табдирга бетакрор файз бағиш-лади.

Барно МИРЗААХМЕДОВА.

Пиру бадавлатлар

ҲАЛОВАТ ДАРАХТИ

Тошкентнинг Чилонзор тумани "3-Чарх-Камолон" маҳалласида умргузаронлик қилаётган Турғунбой ота Султонов ўзининг саксон уч ёш, яъни минг ойдан зиёд умри давомида ҳаётнинг турли кўринишдаги синовларини сабрбардош, меҳнатеварлик билан енгиб, ҳалол ризқнасиба топиб келаётган инсон.

...Ун яшар пайтида отаси Султон ака қирк олти ёшида вафот этган, уруш туфайли барча оилаларда рўзгор тебратиш мушкул бўлиб қолган йиллар эди. Акалари — Маҳаммаджон ва Эркин қўлларидан келганча онаси Муборақ аяга кўмак беришга интилишарди.

— "Самарқанд дарвоза" мавзесида ёзги ҳовлимиз бор эди, — деб эслайди Турғун ота, — икки-уч хонали уйдан ташқари экин ери ва боғимиз бўларди, у ерда дондун етиштирардик. Ёз, куз ойларида мева-чева сотиб, рўзгорнинг кам-қўстига ишлатардик, туршак, майиз, қоқи тайёрлаб, қишга ҳам ғамлаб кўярдик.

Турғун Султонов мактабни тугатгач, имтихонларни муваффақиятли топириб, Тошкент кишлоқ хўжалиги институтига ўқишга кирди. Бир йил ичида моддий етишмовчиликдан жуда қийналгани уни ўйлантириб қўйди. Шу боис ёзги таътилда ишлаб пул топишга ҳаракат қилиб ҳам кўрди-ю, икки-уч ойда бир йилга етадиган маблағ орттириш қийинлигини тушунди. Шунда мактабдош дўстларидан бирининг маслаҳати билан "Самарқанд

дарвоза" кўчасида жойлашган ошпазлар тайёрловчи билим юртига ўқишга кирди ва кунт билан ўқий бошлади. Билим юртини муваффақиятли тамомлаб, энг юқори — 6-разрядли ошпаз, деган ҳужжат олган Турғун Султонов учун ишга жойлашиш ҳам осон кўчди. Боиси, амалиёт пайтида камтарлиги, чаққон ва киришимлилиги билан кўпчиликнинг меҳрини қозон-

лари фақатгина отанинг зиммасига тушади. Бир неча йил ўтиб, тақдир синовларига дош бериб, тўрт нафар фарзандини улғайтираётган Саида опа билан ҳаёт ришталари боғланди. Шундан буён ўттиз йилдан ортиқ вақт ўтди, улар барча фарзандларини биргаликда воёга етказишди, уй-рўзгорли қилишди.

Турғунбой Султонов эллик йилдан зиёд элга хизмат қилиб, ардоқ ва эҳтиром топди. От ўрнини той босар деганларидек, эндиликда фарзандлари, набиралари ота изидан бориб, пок-ҳалол хизмат билан эл дуосини олишмоқда. Уларнинг аксарияти отасининг изидан бориб, умумий овқатланиш, тадбиркорлик соҳаларини танлашган.

— Ота-онам, бува-буваларимнинг пурҳикмат ўғитлари мағзини қакиб, уларга амал қилдим, — дейди Турғунбой ота. — Инсон доимо ҳаётдан завқланиб яшашга интилади. Барча неъматлар, хусусан, таом лаззатидан баҳраманд бўлгиси келади. Шу маънода одамларнинг ризқ лаззатидан баҳра олишларида, озми-кўпми, меҳнатим борлигидан мамнунман. Элга хизмат қилиш эса кўнгилга хотиржамлик, ҳаловат бағишлайди. Кўнгил хотиржамлиги инсон учун энг азиз, қадри неъмат саналади. Ҳар бир инсон оиласидан, эл-юртидан кўнгил хотиржам бўлиб, роҳат-фароғатда умргузаронлик қилсин, дейман.

**Суннат САЙДАЛИЕВ,
Ўзбекистонда
хизмат кўрсатган
журналист.**

ганди. Узок йиллар давомида Ориф Турсунов, Рустам Ўрозбоев сингари меҳрибон, тажрибали устозлар билан бирга ишлаб, улардан ошпазлик санъатининг ўзига хос жиҳатларини, шу билан бирга, инсонийлик фазилатларини, иш жараёнида кўпчиликка бош-қош бўлиб, меҳнатни ҳамжихатликда ташкил эта билишни ўрганди.

Донолар катта хонадонни, обод оилани барқ уриб, яшнаб турган дарахтга қиёслашди. Турғун Султонов умр йўлдоши Ҳикоят ая билан тоғув ҳаёт кечириб бир этак фарзандлар тарбиялаётганида, тақдир экан-да, Ҳикоятхон ая қирк етти ёшида вафот этади. Болалари ҳали ёш, уларнинг тарбияси, рўзгор тебратиш, уй юмуш-

МАТОВА. — Улар билан яқиндан суҳбатлар қиламиз, хонадонларда осойишта муҳитни таъминлаш, эрта ҳамда яқин қариндошлар ўртасидаги низоҳларнинг олдини олиш, оила аъзоларининг соғлигини асраб-авайлаш, тиббий маданиятини ошириш мақсадида доимий равишда тадбирлар ўтказилади. Аёлларимиз рўзғори ободлиги учун томорқа ишлари, чорвачилик ва хунармандчилик билан шуғулланади.

Тадбир давомида "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси вилоят бўлими вакиллари хотин-қизларни тиббий текширувдан ўтказди, уларга зарур дори-дармонлар тарқатилди. "Оила" илмий-амалий маркази вилоят бўлими томонидан аёллар ўртасида оиладаги соғлом турмуш тарзи, маънавий муҳит, хонадондаги шарт-шароитлар юзасидан ижтимоий сўров ўтказилди.

— Кейинги ойларда қон босимим тез-тез кўтариладиган бўлиб қолганди, — дейди "Гулистон" маҳалласидан келган Ойимхол Холикова. — Бугунги тиббий қўриқда шифокорлардан тегишли кўрсатмалар, дори-дармон олдим, шундай хайрли ишларни амалга оширган ташкилотчилардан мамнунман.

Бундай тадбирлар туманининг бошқа маҳаллаларида, Булунгур туманида ҳам ўтказилмоқда.

**Гулрух МЎМИНОВА,
"Оила ва жамият" мухбири,
Самарқанд вилояти.**

Сирдарё туманида Мархабо Йўлдошевани ижодкор, изланувчан педагог, дейишарди. Ота-онаси Шарофат ая ва Элбек Ўрозов уни китобга, илму маърифатга меҳрли қилиб ўстирдилар. Келин бўлиб тушгач, қайнота-қайнонаси — Каримберди ота ва Тўлғаной онадан ҳаёт сабогини олди. Турмуш ўртоғи Баҳодир Йўлдошев унга

дам олишга фурсат топиладиган кўринади. Аммо Мархабо Йўлдошева учун яна бир масъулиятли дамлар бошланади. Саккиз йилдан бери Сирдарё туманидаги болалар оромгоҳи директори сифатида ҳам фаолият юритмоқда. У бошқараётган оромгоҳ

Буни умр дерлар

БИР ОЛМАНИНГ ИККИ ПАЛЛАСИ

ҳамиша суянчик бўлди.

Мустақилликнинг илк йиллари Сирдарё туманидаги 8-умумтаълим мактабида бошланғич синф ўқитувчиси сифатида фаолият юрита бошлади. Жонкуярлиги, фидойилиги, ташкилотчилиги билан тез орада маҳалла-қўй, ота-оналар, жамоа эътиборига тушди. 2006 йилга келиб, мактаб директорлигига тайинланди. Туманининг чекка бир кишлоғида жойлашган бу маскан ҳозирда турли семинар-кеңашлар ўтказиладиган, тажрибаси оммалаштирилган илғор, намунали илм даргоҳларидан бири. Бу ерда машғулотлар, таълим-тарбия ишлари ўзбек, рус ва қозоқ тилларида олиб борилади. Байналмилал мактабда 400 нафардан ортиқ ўқувчиларга 44 нафар педагог ходимлар таълим-тарбия беришмоқда. Тамара Аблямова, Зоя Оспанова, Хонимой Қаршибоева, Муҳаббат Отажонова каби фидойи ўқитувчилар сабогини олаётган ўқувчилар фан олимпиадаларида катнашиб совринли ўринларни қўлга киритишмоқда. Мактаб ўқувчиларида Гулзира Бойтўраева, Бовуржон Аргумбоев, Нилуфар Усупжоновалар "Хорижий тил билимдони" вилоят танловининг ғолиблари бўлишди.

Элмира Қалбўтаева, Бекасл Майлибоев, Ойнагул Айтураевалар турли йилларда ўзбек тили бўйича ўтказилган вилоят олимпиадаси совриндорларидир. Мактаб ўқувчилари қозоқ тили ва адабиётидан фанлар олимпиадасида ва билимлар бешлашувида ҳар доим юқори ўринларни эгаллаб келади.

Шоликор кишлоғи йил сайин чирой очиб бормоқда. Унинг обод, кўркам бўлишида Мархабо Йўлдошевнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. У туман кенгаши депутати, қолаверса, шу ҳудуд вақиласи сифатида ўз қишлоғининг гуллаб-яшнаши учун елиб-югуради. У раҳбарлик қилаётган 8-умумтаълим мактабининг озода, саришта, ободлигини қўриб баҳри дилнингиз яйрайди. Турли тўғрақлар, спорт зали, ўйингоҳ ҳамиша ўғил-қизларни бағрига чорлаб туради.

Ўқув йили тугаб, педагогик жамоа енгил тортгандай,

Сирдарё вилояти болалар оромгоҳлари кўрик-танловида биринчи ўринни олгани, республика танловида "Энг намунали болалар оромгоҳи" номига эга бўлгани ҳам бежиз эмас.

Шунингдек, Абдулла Авлоний номидаги халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш марказий институти билан ҳам ўзаро ҳамкорлик ришталарини боғлаган. Институт илмий кенгашида Мархабо Йўлдошева қаламига мансуб илмий мақолалар юқори баҳоланмоқда. Шу боис ҳам институтнинг "Фахрий доценти" унвонига сазовор бўлган.

Ишдан уйига қайтаркан, эндигина атак-чечак юра бошлаган невараси Муҳаммаджон қалдирғоч половонидай чуғурлаб унинг бағрига отилади. Моҳиғул келин очик чехра билан кулиб туради. Ўғли Беҳзоджон туман марказий шифохонасида шифокор. Гоҳи онасидан илгари, гоҳида кейин уйга қайтади. Кенжа ўғил Шерзоджон ҳам кириб келгач, хонадон янада чарогон бўлиб кетади.

Бу — Баҳодир ака ва Мархабо Йўлдошевнинг обод хонадони. Улар бир олманинг икки палласидай тенг келди, ҳаёт тор келган жойда кенг келдилар. Бир-бирини қўллаб, бир-бирига елка тутиб, суяб, суяниб келаётган жуфтликнинг эришаётган бахти боиси ҳам шу. Бахтнинг маскани ҳам ахиллик бор, ақл устувор жойдадир.

**Норинисо ҚОСИМОВА,
"Оила ва жамият"
мухбири
Сирдарё вилояти.**

Оиладаги маънавий муҳитнинг соғломлиги деганда кўпроқ нима назарда тутилади? Эр-хотиннинг бир-бирини тушунишга ҳаракат қилган ҳолда умр кечириши, шу оилада фарзандлар тарбиясида ота-онанинг жонкуярлиги, оила аъзоларининг ўзаро хурматга асосланган яшаш тарзи... Бу фикрларни яна давом эттириш мумкин, ушбу жавоблар тахминий эмас, Ургут ва Булунгур туманларида истиқомат қилаётган оилалар соҳибларининг ҳаётий мулоҳазаларидир.

Яқинда вилоят хотин-қизлар кўмитаси томонидан мазкур туманлардаги маҳаллаларда оилалардаги маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш бўйича кенг қўламдаги тарғибот-ташвиқот ишлари ўтказилди.

Хусусан, Ургут туманидаги "Раҳматобод" маҳалласида ўтказилган учрашувда "Жартепа" ҚФЙга қарашли маҳаллаларда истиқомат қилувчи хотин-қизлар иштирок этди.

Учрашувда вилоят хотин-қизлар кўмитаси котибияти мудири Д. Анзиратова, вилоят бош имом хатибининг хотин-қизлар масалалари бўйича ёрдамчиси Н. Темирова оиладаги маънавий муҳит, фарзанд тарбиясида аёлларнинг ўрни хусусида фикр билдирдилар.

— Маҳалламизда 800 дан зиёд оилалар истиқомат қилади, — дейди "Раҳматобод" маҳалласи маслаҳатчиси Курсия Норматова.

СОҒЛОМ ТУРМУШ маънавий муҳит кафолатидир

Ж а р а ё н

Бу, ҳамиша кувнок ва меҳридарё инсон ҳақида гап очилса, беихтиёр ҳар биримизнинг юзимизда табассум пайдо бўлади ва: "Э, ўзимизнинг сеvimли "Шум бола"-да", деб кўямиз. Утган асрнинг 60-йиллари охирида атоқли адиб Ғафур Ғулумнинг "Шум бола" асари қаҳрамонини илк бор экранга олиб чиққан санъаткор яна юзлаб унутилмас образлари билан ҳам томошабин меҳрини қозонди. Муболағасиз айтиш мумкинки, театр ва кино санъатида ўзига хос услуб ва маҳорат мактабини яратди.

Айни пайтда республика Сатира театрида фаолиятини давом эттираётган Хайрулла Саъдиевни "Ўзбекино" миллий агентлигида ҳам кизгин ижодий жараёнлар устида учратиш мумкин. Шунингдек, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтида ёшларга актёрлик маҳоратидан сабоқ бермоқда.

Санъаткоримизнинг ижоди ёш томошабинлар билан бевосита боғлиқ кечгани сабаблими, суҳбатимиз дебочаси соғлом ва баркамол фарзандлар тарбиясида театр ва кино санъатининг ўрни мавзуси билан бошланди.

Хайрулла САЪДИЕВ,
Ўзбекистон халқ артисти:

МЕН ЭНДИ "ШУМ БОЛА"МАС, АҚЛИ БОБОМАН!

— Болалар билан ижодий мулоқотда бўлиш, уларга фильмлар яратиш менга завқ бағишлайди, — дейди устоз санъаткор. — Республика Ёш томошабинлар театрида 30 йилдан ортиқ ишладим. Шу даргоҳда суягим қотган. Устозларимиз бизга "Болаларга ёзилган санъат асари уларнинг ўзидек тоза ва бегубор бўлиши керак", деб уқтиришарди. Ахир санъат — одамларни маънавий юксакликка элтувчи йўл. Бу соҳада болалар билан бирга бўлиш санъаткор зиммасига жуда катта масъулият юклайди. Бола кўраётган нарсасидан ибрат олади. Тақдир қилгиси келадди. Шу маънода уларга тақдим этилаётган асарлар, сахналаштирилаётган спектакллар ёшларимиз маънавиятининг пойдеворига ҳисса бўлиб қўшилади. Бу пойдеворни бўш ва паст савияли асарлар билан тўлдиришга ҳаққимиз йўқ.

— Яқинда эшитиб қолдик, ўтган асрнинг "Шум бола"си янги асрнинг "Зумраша"сига бадий раҳбарлик қилаётган экан. Бу хабар ҳамюртларимиз учун ажойиб янгилик бўлди. Болаларга аталган бу киножурналнинг мақсад ва вазифалари қандай?

— Аслида "Зумраша" киножурнали аввал ҳам бор эди. Аммо бироз фаолият юритгач, ишлар тўхтаб қолганди. Юртимизда Президентимиз раҳнамолигида маънавият ва маърифатни юксалтириш, болаларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида ҳар томонлама етук салоҳиятли шахслар этиб тарбиялашга қаратилган сай-ҳаракатлар туфайли болажонларимиз учун аталган мазкур киножурнал яна экран юзини кўрайдиган бўлди. "Соғлом бола йили" Давлат дастурида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, "Ўзбекино" миллий агентлиги қошидаги 5-студияда "Зумраша" киножурнали қайтадан тикланди. Мени бадий раҳбар этиб тайинлашди. Айни пайтда иш жараёни кизгин паллага кирган. Ёзувчиларимиз, режиссёрлар, операторлар, актёрлар янги-янги ғоялар устида бош

қотиришмоқда. Томошабинларда ҳам катта қизиқиш уйғонган. Кўнғироқлар, мурожатлар... Ахир халқимиз "Шум бола"ю, "Зумраша"ларни жуда яхши кўради-да.

Мазкур ишнинг яна бир хайрли томони шундаки, суҳбат олиш ишларига Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтининг режиссура факультети талабалари, ёш операторлар ва мутахассислар жалб этилмоқда. Улар

тепиб юборган актёрнинг оёғи қалтироқ бўлиб қолгани ҳақидаги воқеани айтиб берган эди. Ушанда устозим нафақат сахнанинг ўзини, ҳатто унинг игнасини ҳам муборак билгин, демокчи бўлганди. Саҳна жиддийлики, салобатини севади. Улуғворлик ва нафислик ярашади унга. Авваллари ўткир фикрлаш, топқирлик, зукколик ва ҳозиржавоблик ҳақида фазилатларга эга аскиячиларимиз кўп бўлиш-

бу жараёнларда товланиши шубҳасиз.

— Ижодингизда сатира ва юморнинг алоҳида ўрни бор. Кўплаб устоз санъаткорлар бетақдор ҳажвлари, беназир юморлари билан саҳна маданиятини бойитиб кетишган. Аммо кейинги йилларда кулгу воситаси сифатида сунъий равишда бачканаликка қурилган томошалар ҳам баъзан сахналарга чиқиб қолмоқда. Сиз бундай ҳолатга қандай қарайсиз?

— 1986 йилдан буён республика Сатира театрида фаолият юритаяпман. Шукрки, ижодий жамоамиз билан бирга халқ орасида обрў-эътибор топдик. Катор янги спектаклларни яратиш устида иш олиб бораёпмиз. Айни кунларда жамоамиз гуруҳларга бўлиниб, вилоятларда ижодий гастроль сафарларида юришибди. Болажонларга бу йил сахналаштирилган "Жўжа" номли спектаклимиз жуда маъқул бўлмоқда.

Саҳнага илк бор қадам қўйганимда устозларимдан бири, ким биландир жанжаллашиб, сахнадаги анжомни

ган. Энди эса гоҳида аёллар иштирок этаётган давраларда бепарда гаплар қулоққа чалинадики, одам ўзини қаерга қўйишини билмай қолади. Эрақларнинг қошу лабини бўяб, рўмол ўраб, аёллар кийимида саҳнага чиқишлари пайдо бўлаяпти... Бадҳазмдан-бадҳазм қиёфада аёл бўлиб кўринишга уриниш кулгиси эмас, аянчлидир.

Санъаткорнинг одоби, кийиниши, юриш-туриши бошқаларга ибрат бўлиши керак. Мен ҳамон Наби Раҳимов, Олим Хўжаев, Шоҳидахоним Маъзумова, Шукур Бурхон, Манзура Ҳамидова каби санъат дарғаларининг салобатли, ўзига хос юриш-туришларини эслайман. Қандай покиза, қандай ширинсухан ва интизомли эди бу устозлар...

— Хайрулла ака, шу ўринда юртимизнинг иккита забардаст санъаткорини тарбиялаган онангиз Махбубахон аяни ҳам эсласак...

— Аямларни таърифлашга ожизман. У киши бошланғич синф ўқитувчиси эдилар. Ҳар кеча аллаҳмаҳалга режа тузар, дафтар текширар,

кўргазмалар қуроллар ясардилар. Мен у кишининг тўйиб улаганини эслай олмаيمان.

Раҳматли отамиз Ҳабиб Саъдийнинг санъаткор бўлганини кўпчилик яхши билади. У киши оламдан ўтганида аям эндигина ўттиз ёшда, мен 5 яшарлик болакай эдим. Аям раҳматли катта йўқотишдан кейин туну кун фақат мен ва Ёдгор (Ўзбекистон халқ артисти Ёдгор Саъдиев — муал.) иккимизнинг тақдиримизни ўйлаб яшадилар. Барча ташвишларимиз, эркалик ва шумлиқларимизни кўтардилар. Иссиқ-совуғимизга кўндилар. Бир кўз билан боқиб, кўзимизни тўқ қилиб ўстирдилар.

Биринчи турмуш ўртоғим Раънохон оламдан ўтганида менга таскин-тасалли бердилар. Кейинчалик иккинчи аёлим Маликахон ва келинимиз Зайлихон билан жуда аҳил-иноқ яшадилар.

Укам иккимизни меҳроқибатли ва аҳил бўлишга ўргатдилар. Буни қарангки, 1990 йилда мен Ўзбекистон халқ артисти унвонига сазовор бўлган куним, Ёдгорга Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист унвони насиб этди. Кейинчалик у ҳам Ўзбекистон халқ артисти унвонига сазовор бўлди.

— Мухлисларга фарзандларингиз ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз?

— Ифтихор, Сардор, Ёзозахон ва Темурулардан кўнглим тўқ, шулар-да энди умримнинг давомчилари. Мен отамдан неча ёшда етим қолган бўлсам, ўғлим Сардор ҳам шу ёшда онасидан айрилди. Бугунги кунга келиб у менинг суянчигимга айланган. Келиним Лобархоннинг ширин сўзлари, ардоғи менга мадад беради. Бугун мен хув ўша, ҳамма билган, таниган "Шум бола"мас, аксинча, ақли, бой бобоман. Худойимга шукр, етти набирам бор. Бош набирам Жаҳонгир "Шайтанат"да Асадбекнинг болалигини, "Алпомиш"да эса унинг ўғли Ёдгорни ўйнаган эди. Шу бола санъатнинг этагидан тугармикан, деб ўйлагандим. У Тошкент автомобил йўллар институти битириб, ҳозирда шу соҳада фаолият юритапти.

— Хайрулла ака, инсоннинг бахти нимада?

— Ҳар тонг юртим жамолига назар соламан. Тинчлик, хотиржамликда юртдошларим, маҳалладошларим билан салом-алик қиламан. Мамлакатимизда театр санъатига берилаётган эътибор, санъат аҳлига кўрсатилаётган ғамхўрлик кучимга куч қўшади. Файрат билан ишга киришаман.

Болаларим ҳаётда ўз ўрнини топган. Ака-ука, қариндош-уруғ аҳил-иноқликда умргузаронлик қиляпмиз. Рафиқам Маликахон уйимизнинг чирғи. Набираларимизнинг бири инглиз, бири итальян тилини ўрганмоқда. Уларнинг интилишларини қўриб кўнглимиз тоғдек кўтарилган. Бир одамга бундан ортиқ яна қандай бахт керак?!

"Оила ва жамият"
муҳбири
Ҳамрохон МУСУРМОНОВА
суҳбатлашди.

ЎТИНЧ — бугунги кунда "илтимос" маъносини англатади. Қошғарий изоҳига кўра, бу сўзнинг қадимги маъноси "қарз"-дир. Аммо, бошқа манбаларда "ўтинч" сўзининг илдизи "ўт" бўлиб, бу сўз "тила" деган маънони билдирган. Эҳтимол, "гуноҳидан ўтмоқ" деган иборага ҳам айна шу "ўт" илдизи асос бўлган бўлиши мумкин. Албатта, "тила" сўзи "ўтинч" сўзининг ҳозирги маъносига анча яқин. Бироқ, "қарз" сўзи ҳам шу мазмунга бориб тақалиши мумкин.

Гулсаранинг кўзларидаги мунг ва ўтинч — бир қарашда пайқаш қийин эмасди.

Журналдан

ЧИНИҚИШ — бу феъл тилимизда ҳар қандай оғир шароитга чидамлик ҳолатини ҳосил қилиш маъносини англатади. "Чиниқиш" сўзининг туб илдизи "ишончли" деган мазмунни билдирган. "Ўзбек тилининг этимологик луғати"да изоҳланишича, бу сўзнинг илк маъноси "ҳақиқий бўл" мазмунидаги "чин чиқ" шаклидан келиб чиққан.

Сардор ўта оғир вазиятларда ўзининг чиниққан йигит эканлигини исботлади.

Газетадан

КАТТИҚ — бу сўзнинг маъносини ҳаммамиз яхши биламиз. Хўш, бу сўз қандай пайдо бўлган? Маълумки, тилимизда "қот", "қотган" деган феъл бор. "Қаттиқ" сўзининг пайдо бўлишига айна шу "қот" феъли асос бўлган. "Қатқалоқ" сўзининг туб илдизи ҳам шу феълга бориб тақалади. "Қаттиқ" сўзи ҳам бир қарашда шу асосдан келиб чиққандай туюлади. Бироқ, манбаларда изоҳланишича, "қаттиқ" сўзидаги "қат" ўзаги "аралаштири", "қўш" деган маънони англатар экан.

Бу ёқнинг тоши, у ёқники сингари қаттиқ, яхлит эмас, жуда бўш, ғўраша эди.

Мирзакалон
Исмоилий

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

ТУНДА “УЙҒОНАДИГАН” КАСАЛЛИК

Оналарнинг, тунда боламнинг томоғи тўсатдан бўғилиб қолди, шифокорлар унга ларингит деб ташхис қўйишди, деган хавотирли сўзлари баъзан кулоққа чалинади. Ота-оналарнинг хотиржамлигини ўғирлаб, тунда безовта қиладиган хасталикнинг келиб чиқиш сабаблари ва даво чоралари хусусида Тошкент шаҳридаги 3-сонли юкумли касалликлар шифохонаси олий тоифали шифокори, тиббиёт фанлари номзоди Умид МУРОДОВ тавсиялари:

— Ларингит томоқдаги овоз бойламлари ва муртак безларининг яллиғланиши натижа-сида юзага келадиган юкумли касаллик ҳисобланади. Боланинг бурун-томоқ соҳасига тушган грипп кўзгату-чи вируслар ёки стафи-локок бактериялари секин-аста унинг ҳал-қумигача етиб, ўша ерда ривожлана бош-лайди. Бу касаллик 2-3 ёшли болаларда, ҳатто уч ойлик чақалоқларда ҳам учраётганига гувоҳ бўлаяпмиз. Оналарнинг эътиборсизлиги, оилада сани-тария-гигиена қоидаларига амал қилмаслик, турли ширин-ликларга ортиқча ружу қўйиши, ҳатто овқатларни чай-наб унинг оғзига солиши бу хасталикнинг ривожланишига сабаб бўлади. Яқинда шифо-хонамизга Ҳамза туманида яшовчи Дилноза исмили она 8 ойлик чақалогини оғир аҳвол-да олиб келди. Она тишлари-ни доволатиш учун стомато-логга қатнаб юрган пайтида боласига қайнатилган картош-ка ва сабзиларни чайнаб едирган. Дастлаб боланинг оғзида еликиш (молочница) кузатилган ва эмишга қийнал-ган. Она эса боланинг тиши чикяпти, деб ўйлаб, эътибор бермаган. Икки кундан сўнг боланинг оғзи оқариб кетган. Нафас олишга қийнала бош-лаган. Ларингит кўпроқ аллергия таъсирида келиб чиқшини инобатга олиб, оналарга, тар-кибида консервантлар қўшил-ган озиқ-овқат маҳсулотлари, турли хил соклар истеъмол қилишларини тайинлаймиз. Чунки, чақалоқларнинг ним-жонлиги ва иммунитети паст-лиги, онанинг парҳезга амал қилмаслиги натижада бу дард бошланиши мумкин.

Шунингдек, тиббиётда

томоқ ва бурун ларингити ту-шунчалари ҳам мавжуд. Бола-ларда томоқ ларингити кўпроқ учрайди. Унинг энгил турида томоқда озгина хириллаш, қичишиш ва қизариш сезила-ди. Фарингит кўринишидаги бу хасталик мутахассис ши-фокорлар муолажаси билан тузалди. Ўрта ва оғир ша-клида овоз хириллаб қичиши мумкин. Касалликнинг оғир даражасида муртак безлари-нинг катталашиб, шишиб ке-тиши кузатилади ва боланинг нафас олиши қийинлашиб, бўғилиб қолади.

Касаллик кечқурун хуруж қилганда оналар биринчи навбатда болага қайнаган сув ичириб, томоқ йўллари юм-шатишлари керак. Бу муолажа вирус ҳамда бактерияларни ҳам ювиб, ичкарига тушириб юборади ва организмнинг иммун тизимини озгина бўлса-да, мустаҳкамлашга ёрдам беради. Агар онанинг тиббий маълумоти бўлса, эуфиллин эритмаси билан салбутамо-азрозолини сепиб, шифокор-га олиб боргунча биринчи ёрдамни кўрсатиши мумкин. Уй шароитида инъекция қилишнинг иложи бўлса, бўғилишнинг олдини оладиган спазмолитик препаратлар но-шида, папаверин ёки платфи-линдан ҳам фойдаланишлари мумкин. Антигистамин препа-ратлардан димедрол, диазо-

лин ичириш ҳам яхши самара беради. Лекин ҳеч қачон ши-фокор тавсиясиз ўзларича даволаш муолажаларини олиб бормасликлари зарур ва шарт.

Агар бу касалликнинг ўз вақтида олди олинмаса ва би-ринчи тиббий ёрдам кўрсатил-маса, боланинг бўғилиши на-тижасида ҳаёти хавф остида қолиши ҳам мумкин. Вақтида доволанмасдан ўтказиб юбо-рилса, томоқда йиринглаш жараёни кучайиб, қонга мик-робнинг тарқалиш ҳолатини келтириб чиқаради. Бемор-нинг овоз йўлларида бузилиш юзага келади. Шифокорга вақ-тида муружаат қилмаслик на-тижасида касаллик асорати ўпкага ўтиб, бронхит ёки пнев-монияни келтириб чиқариш эҳтимоли кучаяди.

Амалиётда ларингитга қарши курашишда асосан ни-булайзер (ингалятор) аппара-тидан фойдаланилмоқда. Бун-дай муолажа натижасида бе-морнинг организмга инфек-ция киришининг олди олина-ди. Томоқни қизариш ёки ал-лергик ҳолатлардан сақлайди. Бу даволаш усули 95 фоиз бе-морларда яхши самара бер-моқда. Ингаляция қилинганда беморнинг гармон препарат-лари, спазмолитик ёки бошқа турли антибиотикларнинг оли-шига ҳожат қолмайди. Ҳар қан-дай антибиотик иммун тизими-ни туширади ва организмда бошқа касаллик авж олишига туртки беради.

Бундай касаллик билан оғриган болаларнинг тўғри ов-қатланишига алоҳида эътибор бериш керак. Агар бола она-сути билан озиқланса, она ал-лергия қақирадиган цитрус ме-валар, консервланган маҳсу-лотлар ҳамда ичимликлар ис-теъмолидан ўзини тортиши ке-рак. Эмизилик ёшдан ўтган бо-лаларга эса товук гўшти, гуруч, гречка каби маҳсулотларни та-всия қиламиз. Албатта, биз бо-лаларни ширинликлар, турли мевалар истеъмол қилишдан таъқиқлаб қўя олмаيمиз. Муола-жалардан 10 кундан сўнг бола-га шоколадларни майиздекки-на бўлақларга бўлиб бериш ва кейин қайнаган сув ичириш та-всия этилади. Чой ёки салқин ичимликлар ичирилса бу касал-лик янада авж олиши мумкин.

“Оила ва жамият”

муҳбири
Нигора РАҲМОҶОВА
ёзиб олди.

Биласизми?

ГЎШТҚИЙМАЛАГИЧ

аёллар учун яратилгани ростми?

Бугунги кунда рўзгоримиздан мустаҳкам жой олган гўштқиймалагининг яратилиш тарихи жуда қизик бўлган экан. Маълумотларга қараганда, педалсиз велосипедни ихтиро қилган германиялик олим Фридрих Христиан (1785–1851) илк бор гўштқиймалагини кашф этган. Аммо у ярат-ган мосламадан фойдаланиш жуда ноқулай бўлиб, катта куч талаб этарди. Олимнинг замондоши австриялик Петер Мит-терхофер (1822–1893) рафи-қасининг рўзгордаги оғирини энгил қилиш учун изланишлар олиб бораётганида Фридрих Христианнинг кашфиётига дуч келади ва ундан илҳомланиб, ўзига хос гўштқиймалағич яратди.

Бу рўзгор анжомининг кўринишига аввалги унчалик эътибор берилмаган бўлса-да, кейинчалик йиллар, аср-лар ўтгани сайин у мукаммал-лашиб бораверди ва ноқулай-ликларни бартараф этилиб, уй бекаларининг энг яқин кўмак-чисига айланди. Шунингдек, махсус залворли гўштқийма-лагичлар ҳам яратилдики, улар озиқ-овқат ишлаб чиқар-иш саноатига беминнат хизмат қилмоқда.

— Бугунги кунда механик гўштқиймалағичлар ўрнини электр билан ишлайдиганлари эгаллаб бормоқда, — дей-ди хусусий тадбиркор Сардор Йўлдошев. — Аслида ҳар икки турдаги гўштқиймалағичларнинг ўзига хос афзал-лик жиҳатлари бор. Электр билан ишлайдиганининг қулай-лиги шундаки, у 2 килоу 700 грамм гўштни бир дақиқада қиймалаб бера олади. Бироқ, ишлатиш жараёнида мотори қизиб кетмаслиги учун 3–4 дақиқа ишлатилгач, 5 дақиқа дам бериш керак.

Сабзавот қиймалаётганда эса шарбати ички қисмига оқиб кетмаслиги лозим. Акс ҳолда, моторга суоқлик тушиб, тез ишдан чиқади. Шунинг учун ундан фойдаланаётганда “тумшуги”ни ерга қаратиб, ишлатиш мақсадга мувофиқ-дир.

Электр билан ишлайдиган гўштқиймалағичнинг ёқиб-ўчирувчи ҳамда ишлатилаётганда суяк, чандир тикилиб қолса, тескари томонга айлантириб берувчи тугмалари мав-жуд.

Механик гўштқиймалағич эса бундай инжиқликлардан холи, электр токини ҳам талаб қилмайди. Қўл кучи ёрда-мида истаганча гўштни қиймалаш мумкин.

Бугунги кунда гўштқиймалағичнинг вазибалари анча мукаммаллашган. Шарбат ажратувчи, майда ва йирик қийма ҳамда сосиска чиқарувчи, хамирларни турли шаклларда ке-сиб берувчи тишлари мавжуд.

* Мазкур анжомни харид қилаётганда қиймаловчи тиш-ларига ҳамда ички “аъзоси”даги олти бурчакли қисми (шес-терна) металлдан ясалганига эътибор бериш лозим. Бу мо-торнинг узок вақт хизмат қилишига ёрдам беради.

* Ишлатиш жараёнида асосий қисмининг маҳкамловчи жойи қаттиқ буралмагани маъқул. Бундай ҳолда моторига оғирлик тушиб, секин ишлайдиган бўлиб қолади.

* Мослама ишлатилгач, илқ сувада ювиб, қуригунча ар-тиш керак. Акс ҳолда, пичоқ занглаши мумкин.

* Гўштни суякларидан ажратиш, сўнг қиймалағичга сол-ган маъқул. Шунингдек, музлаган гўшт ҳамда чандирлар ҳам унинг тез ишдан чиқишига сабаб бўлади.

* Гўштқиймалағични тоза ва бўш ҳолатида айлантириб пичоғи чархлангани маъқул.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

куйидаги ўқув курсларига тақлиф этади:

Тикувчилик — 3 ой.

Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.

Аёллар костюм-шмиси, плаш-пальто — 1-2 ой.

Ҳамшира — 6 ой. 4 ой ўқиш, 2 ой амалиёт.

Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёт билан).

Тиббий массаж — 3 ой (2 ой ўқиш, 1 ой амалиёт).

Торт ва пишириқлар — 2 ой.

Олий торт безатиш курси — 1 ой.

Уйгур, Европа таом ва салатлари — 2 ой.

Жаҳон таомлари — 2 ой.

Аёллар сартарошлиги — 3 ой.

Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.

Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой (0 дан балансгача).

Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.

Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.

Бичиш-тикиш, моделлаштириш ва малака ошириш — 1 ой.

Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).

Тирнок, киприк ўстириш ва депиляция — 1 ой.

Каштачилик — 3 ой (машинада вышивка). Тўқувчилик — 3 ой.

Инглиз тили — 3 ой, рус тили — 3 ой, турк тили — 3 ой, корейс тили — 3 ой.

Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.

Декоратив гул ясаш — 1 ой. Сарпо кути ва саватлар ясаш — 1 ой.

Бисердан гуллар, дарахтлар ясаш — 2 ой.

Карвинг (мева ва сабзавотлардан композиция ясаш) — 3 ой.

Компьютер сабоқлари — 2 ой, Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёт билан. Ётоқхона мавжуд.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзе 1-уй 31-хона. МЎЛЖАЛ: Юнусобод деҳқон бозори бош тарафи орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).

ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси 4-уй 40-хона. МЎЛЖАЛ: Қўйлик кийим бозори рўпарасида. ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи)

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Мўтабар онажонимиз

Гулнора ая Нигматжопова!

Сизни 60 ёшга тўлганингиз билан самимий табриклаймиз!

Бахти-мизга ҳам-пиш соғ-сало-мат бўлинг, юз ёшлардан ошиб, чева-ра-эваралар-нинг тўйла-рини кўри-шнингизни тилаймиз!

Сизни ардоқлаган

ўғлингиз Махмуджон,

келиндангиз Ферузахон,

қизларингиз Василяхон ва

Гулмирахон.

Тахририятимизга кириб келган 50-55 ёшлардаги аёл ўзини Назира опаман, дея таништирди. Муштипар аёлнинг чехраси хоргин, нигоҳлари ташвишли эди. Салом-алиқдан сўнг у бизга кўнгли тардини очди:

— Қиз бола балоғатга етиб, эшикдан совчилар сўраб келганида тенгини топиб, узатиш керак экан. Қизим Нозима кўхликкина, одобли, ақлли бўлиб ўсди. Ун саккиз ёшига етганидан сўнг эшигимиздан совчилар аримай қолди. Турмуш ўртоғим иккинчи гуруҳ ногирони, оғир ишга ярамайди. Ўша кезларда бошқалардек орзу-хавасли тўй кила олармиканмиз, деган ўй мени чўчитар, қизимга йигилган сепдан ҳам кўнглим тўлмасди. Дадаси билан маслаҳатлашиб, “Ҳозир тўй қилишга қурбимиз етмайди”, деб совчиларнинг анча-мунчасини қайтариб юбордик. Кейинчалик эса гоҳ

ёзилган манзил бўйича излаб бордим. Мени ўрта ёшлардаги аёл кутиб олди. Мақсадимни эшитгач, “Бизда бир қанча номзодлар бор. Қизингиз улар билан учрашади. Икки тараф рози бўлса, бир ой ичида тўйи бўлиб кетади”, дея мени умидлантирди. Таништирув хизмати 60 минг сўм экан. “Ун мингини аввал тўлайсиз. Қолган 50 минг сўминини ойнинг охирида бериб кетасиз”, деди аёл. Ҳисоб-китоб қилганимиздан сўнг, 5-6 та йигитларнинг расмини кўрсатиб, “Қизингизга муносиб деб ўйлаганингизни танланг, биз учрашув кунини жойини белгилаб берамиз. Уй-жойи, касби ҳақида ўзларини батафсил гаплашиб ола-

Ойна

батлашиб, қизим билан куруққина хайрлашибди. Шу алфозда қизим бир ой ичида 6 нафар йигит билан учрашди. Уларнинг барчаси келишиб олгандек, ўзим кўнғироқ қиламан, дейишарди-ю, қайта учрашувга таклиф қилишмасди.

Келишилган муддат тугагач, таништирув идорасига бориб, ҳеч қандай натижа бўлмаганини айтганимда, “Бу тақдир-да, холажон, қизингиз йигитларга ёқмагандир. Нимаям қилардик. Энди сиз қолган 50 минг сўминини ҳам тўланг-да, кетаверинг”, деган жавобни олдим. Бу гапдан хайрон бўлиб, “Нима учун пул тўлайман? Менга ҳеч қандай хизмат кўрсатмадинглар-ку? Қилган ишларинг лўттибозликдан бошқа нарса эмас. Кўрсатган йигитларингизнинг бирортаси уйланиш ниятида-

йигитлар ёқмаса, гоҳида совчи қўйган хонадон кўнглимизга ўтиришмади. Хуллас, ҳар хил баҳоналарни топавериби-мизу, қизимнинг ёши ўтиб бораётганини ўйлабамиз. Нозима 34 ёшга кирди. Сингилларнинг бири 29, иккинчиси 22 ёшда. Ҳозир кенжа қизларимга кунда кунора совчи келаяпти. Маҳалламиздаги ёши улуглар, сизлар тўй ҳаракатини бошлайверинглар, биз ҳам қараб турмай-миз, бир кунлик тўй ўтади-кетади дейишяпти. Аммо мен онаман. Қизларимнинг ҳаммаси бахтли бўлишини истайман. Сингилларини узатсам, катта қизимнинг боши эгилиб қолмасмикан, деган ўй менга ҳеч тинчлик бермайди. Шу билан бирга Нозиманинг кўнглини авайлаб юриб, икки синглисини ҳам бахтсиз қилиб қўйсам-чи, деган қўрқувим ҳам йўқ эмас.

Яқинда шу ҳафта дугонамга айтган эдим, у қўлимга бир қоғоз тутқазиб, “Оила қуришни истаганларни бир-бирлари билан таништирувчи идора бор экан. Бу ерда манзили ёзилган. Балки бориб кўрарсиз. Ажабмас, Нозиманинг бахти очилиб кетса”, деб қолди. Мен аввалига сизнинг газетангиздаги “Бахтли бўлинг”, руқни ҳақида гапиряпти, деб ўйлабман. Аммо дугонам у бутунлай бошқа идора эканлигини айтди. Қизимнинг суратини олиб, қоғозда

ришади”, деди. Тўғриси айтсам, бундай қутилмаган янгиликдан гангиб қолгандим. Истараси иссиққина кўринган бир-иккита йигитларнинг расмига ишора қилдим. Аёл қалингина дафтарни варақлай кетди ва учрашув вақти ҳамда жойини менга ёзиб берди. Уйга қайтарканман, қизимнинг бахти очилаётганидан хурсанд бўлганимни кўрсангиз эди...

Нозима биринчи учрашувга чиққан кунини қайтиб келгунча эшик билан дераза ўртасида зир қатнайвериб оёқларини толди. Уйга қайриб келганида эса юз-қўзлари термилмаган, “Ишқилиб, йигит қизимга ёқдимикан”, деб ўйлайман. “Бу йигит кўринишдан уйланадиганга ўхшамайди. Жуда бепарво. Устига-устак телефон рақамимни сўрамади-ю, аммо эртага ўзим сизга кўнғироқ қиламан, деб айтди”, деди у. Эртасига кунини билан телефон кўнғирогини кутдик. Йигитдан дарак бўлмади. Икки кун ўтгач, таништирув идорасининг вақиллари қизимни бошқа бир йигит билан учрашувга чақирди. “Маيلي, ўтган сафаргиси билан юлдузи юлдузига мос келмагандир, бу гал хайрли бўлар”, деган умидда уни кузатдим. Лекин Нозима ҳафсаласиз ҳолда учрашувдан қайтиб келди. Маълум бўлишича, буниси ҳам оила қуриш ҳақида тайинли бир гап айтмаган, мужмалгина суҳ-

мас” дея эътироз билдирдим. Аёл эса совуққина қилиб, “Мен қизингизни олтитаси билан кўриштирдим. Мана шу хизмат эвазига 60 минг сўм тўлайсиз. Шовқин солмай бу ердан жўнаб қолинг-чи!” деса бўладими. Бу аёл билан тенглашиб обрў топмаслигимни сезгач, емаган сомсамга пул тўлаб, ўзимни ўзим нодонликда айблаб, ташқарига чиқа бошладим. Шунда 40-45 ёшлардаги кишининг “Сенлар кимсанлар ўзи? Одамнинг устидан қулишга нима ҳақларинг бор? Мен бу ерга яхши ниятда, умид билан келгандим. Мен билан учрашувга чиққан қизларнинг бирортасида оила қуриш нияти йўқ. Виждонингни олтмиш минг сўмга сотиб, нима ҳузур кўра-япсанлар ўзи?!” дея норози оҳангда бақираётганини эшитдим.

Мана шу гапларнинг ўзиёқ таништирув идорасининг киёфсини кўрсатар эди. Уйимга қайтарканман, мен каби фарзандлари тўйини, бахтини кўриш истагида юрган оналарнинг кўнгли билан ўйнашаётган бундай худбин кимсалар олдида ойдек қизимга уйланадиган борми, деб қув ёзлаб келганимдан уялиб кетдим...

Назира опанинг кечинмаларини Барно МИРОДИЛ қизи ёзиб олди.

Табият — дорихона

РОВОЧ

Мазаси бироз нордон бўлса-да, равочнинг шифоси ширин, дейди кексалар. Дарвоқе, бу гаройиб ўсимликнинг шифобахш хусусиятлари жуда қадим замонлардан буён маълум ва машҳур. Ибн Сино равоч билан безгак, чечак, вабо, қизамиқ каби хасталикларни даволаган ва уни меъдани мустаҳкамловчи омил сифатида тавсия этган. Бундан ташқари ичак, қовуқ хасталикларига оғриқ қолдирувчи, ич қотирувчи дори-вор ўт сифатида ҳам фойдаланганини қайд этган.

Ортимизнинг тоғли туманларида ўсувчи бу ўсимлик илдизиди 14-18 фоиз танин моддаси, 6,6 фоиз қанд, 22 фоиз крахмал, 0,8 фоиз глюкозид, баргларида эса органик моддалар мавжуд.

Ровочнинг илдиз ҳамда мевасидан тайёрланган қайнатма халқ табибатида меъда-ичак касалликларини даволаш ва иситма туширишда қўлланилади. Унинг сикиб олинган суви кўзга томизилса, равшан қилади, сафроли ич кетишда ҳам фойдаси катта. Илдизи сирканинг сувдаги қучсизлантирилган эритмасига қўшиб суртилса, сепкил ва теридаги ярадан кейин қолган доғларни йўқотади. Шунингдек, меъда касалликлари, ички оғриқлар ҳамда ҳикчоқда самарали таъсир кўрсатади.

Ёш пояси, барг банди, баргининг асоси ва томири апрелдан июнгача иштаха очувчи нёмат сифатида истеъмол қилинади. Бу даврда у инсон организми учун зарур бўлган олма, лимон, оксалат, қаҳрабо каби органик кислоталарга, кальций, фосфор, магний тузлари ва витаминларга бой бўлади.

Баҳорнинг “илик узилди” кунларида равочдан мураббо, шарбатлар ва бошқа ширинликлар тайёрлаб, новдаларидан бошқа қўкатларга қўшиб сомса, манти салатлар пишириб истеъмол қилиш кони фойдадир.

ШАҲИНА тайёрлади.

Фойдали маслаҳатлар

Хонадаги лампочкаларни новшадил спиртига ботирилган мато билан тез-тез артиб турсангиз, ёруғлиги янада ортади.

Грипп билан оғриган беморлар қарамдан тайёрланган салатларни кўпроқ истеъмол қилганлари маъқул. Чунки унинг таркибидаги С витамини шомоллашга қарши энг фойдали воситадир.

Салат учун қайнатиладиган ловия тезроқ пишишини истасангиз, унга бир оз шакар қўшинг.

Минерал сувлар гастритни кўзғатувчи хусусиятга эга бўлганлиги сабабли уни кунига 2-3 стакандан ортқ ичмаган маъқул.

Қора чой таркибидаги кофеин моддаси организмда ишчанлик лаёқатини оширади.

Кийимларда ҳосил бўлган моғорли доғларни кетказиш учун 1 литр сувга 2 ош қошиқ туз ва 5 мл. новшадил спиртини қўшиб 30 дақиқа давомидида қайнатинг ва матони унга солиб ивитиб қўйинг. Маълум муддат ўтгач, тоза сувда ювиб, шамолда қуриштирингиз мумкин.

Сочингиз жилоли бўлиши учун бальзамлардан фойдаланганда, аввало унинг ёрлигини ўқиб, кўрсатмаларига тўлиқ амал қилсангиз қутилган натижага эришасиз. Акс ҳолда бальзамнинг фойдасини сезмайсиз.

Кўп асабийлашиш, стрессга берилиш иммунитетнинг пайишига сабаб бўлади. Бу эса турли касалликларга чалинишига мойилликни кучайтиради.

Гулноза БОБОЕВА тайёрлади.

КОМЕТАНИ “ЧАҚИРГАН” ЁЗУВЧИ

Бу кўна дунё бизга не бир тасодифларни ҳада этмайди дейсиз. Тарихнинг галати тасодифлар саҳифасида машҳур ёзувчи Марк Твенга алоқадор битикларни ўқиймиз. Унга кўра, адабнинг тақдирида коинотга дахлдорлик бор экан. Яъни, унинг ҳаётида Галлей кометаси билан боғлиқ қизиқ воқеа юз берган.

Манбаларда келтирилишича, Марк Твен туғилган пайтда Галлей кометаси ер атрофига яқин келиб, учиб ўтади. Бу ҳодиса 1835 йилда содир бўлган. Марк Твен вафот этган 1910 йилда эса Галлей кометаси яна ерга яқинлашган эди. Энг

қизиғи, Марк Твен шу воқеани олдиндан кўра билган экан. Ёзувчи бу ҳақда шундай сўзларни ёзиб қолдирган: «Мен комета билан дунёга келдим ва келгуси йили вафот этаман. Ушанда комета яна ерга яқинлашадиган». Марк Твен бу сўзларни ёзганида 1909 йил эди.

ЭНГ КУЧЛИ ЧАПАК

Навбатдаги маълумотимиз олқишсевар, қарсақлардан илҳомландиган санъаткорларнинг роса ҳақасини келтирса керак. Хитойлик Чанг Куан исмли қария ғайритабиий қарсақ чалиши билан ҳар қандай концерт ва тадбирларнинг ардоқли меҳмони бўлиши мумкин. У чапак чалиб, салкам учаётган вертолёт парраги овозига тенг товуш чиқара олар экан. Кекса Куанни атроф-мухитни ҳимоя қилиш ташкилоти қатъий назоратта олган. Ҳатто улар Куанга, агар яна шундай қаттиқ қарсақ чалса, шовқин солгани учун ҳибсга олишларини айтишган. Мутахассислар

махсус ускуналар ёрдамида Куаннинг чапаклари овози кучини ўлчаб кўришди. Натижа – 107 децибел, вертолёт паррақларининг товуш кучи эса 110 децибел. Маълумки, 80–100 децибелли товуш киши саломатлиги учун зарарли ҳисобланади.

Шовқинли қарсагини ўзи ҳам тан олиб Чанг Куан шундай дейди: “Қарсақ чалишни бошласам, қулоқларимда оғриқ туради, атрофдагиларга мендан ҳам қийин бўлса керак”.

Кимгадир ёқар-ёқмас, аммо маҳаллий аҳоли шундай ноёб “қобилият”ли ҳамқишлоқлари борлигидан фахрланишади.

Наргиза СИДДИҚОВА
тайёрлади.

“Бахтли бўлинг” саҳифаси

ИМКОНияТИ ЧЕКЛАНМАГАН

Қисматнинг синовлари ҳар бир инсонни оғир чиғирикдан ўтказаркан. Ақлли, сабрли, бардошли ва иродали одамларгина бу синовлардан мардонавор ўта оларкан. Дилсора опам туғма ногирон бўлса-да, жуда меҳнаткаш, меҳрибонлиги билан одамларнинг ҳурматини қозонган. Қўлтиқтаёғи ҳамиша унга суянчик. Дониёр поччам ҳам ногиронман, деб нолиб ўтирадиганлардан эмас. Икки ёрти бир бутун бўлиб, бир-бирига суяниб, ахил-иноқ яшашапти. Уларнинг ёлғиз фарзанди Абдушукур ҳозир 28 ёшда, автокорхонада ҳайдовчи бўлиб ишлайди. Келин излаб бир нечта хонадонларга совчиликка бордик. Аммо улар ота-онасининг аҳоли-

дан хабардор бўлишгач, ноумид қайтаришди. Тақдирнинг ёзиғи шундай бўлганидан кейин уни ўзгартириш кимнинг ҳам қўлидан келарди?

Опам ва поччамнинг имконияти чекланган бўлса-да, шу пайтгача ҳеч кимга оғирликлари тушмасдан, ўзларини ўзлари жуда яхши эплашади. Улар кўзларининг оқу қораси бўлмиш Абдушукурнинг ҳам бошқалардек оила қуриб, бахтли бўлишини, насиб этса, ширин-шакар набиралар кўришни орзу қилишади. 26 ёшгача бўлган оққўнгил, меҳрибон қиз бўлса хабар берсангизлар.

ДИЛНОЗА,
Сурхондарё вилояти.

ҲЕЧДАН КЎРА КЕЧ БЎЛСА-ДА...

Турмуш ўртоғим иккимиз ўқитувчилик касби ортидан бир ўғил, бир қизни зиёли, маърифатли қилиб вояга етказдик. Бугунги кунда ўғлим Умиджон талаба, қизим Зулхумор эса туманимиздаги оилавий поликлиникада ҳамшира бўлиб ишляпти. Рўзгор ишларида ҳам анчагина уддабурон. Ёшлигидан уни мустақил фикрлашга ўргатганмиз. Шу боисданми, уйимизга келган совчиларга Зулхуморнинг хоҳиш-истағига қараб, рад жавоб бериб юборавердик. Уч-тўрт марта учрашувга ҳам чиқди. Аммо негадир йигитлар унга маъқул келмади. Биз ҳам унинг кўнглига қараб хато қилганимизни кеч тушуниб етганимиз боис сизларга мурожаат этаймиз.

Яқинда Зулхумор 30 ёшга тўлади. Барча оналар каби қизимни бир оиланинг сулув бекаси бўлишини орзу қиламан. Имкони бўлса, уй-жойи, касб-кори тайин, 35 ёшгача бўлган самарқандлик йигитлар учраса, узатардик.

МАТЛУБА ОПА,
Самарқанд шаҳри.

ТАҚДИР СИНОВИ

Инсоннинг тақдир измига кўнмай иложи йўқ экан. Маҳмуда опам 16-17 ёшга кирганида терисидан оқ доғлар (витилиго) пайдо бўла бошлади. Табиб берган давлаларни ичганларида доғлар камайди-ю, аммо йўқолиб кетмади. Касаллик аломатлари юзидан ҳам пайдо бўла бошлади. Орадан йиллар ўтиб, опамнинг ёши ҳам улғайиб қолди. Уйимизга келган совчилар опамни эмас, мен ва синглимни сўрашарди. Ота-онам бизларни узатишди, укаларимни уйлантиришди. Ҳозир уч-тўрт нафардан фарзандларимиз бор. Маҳмуда опам эса 34 ёшда. Соғлигида эса деярли ижобий ўзгариш бўлмади. Ўзи тенги, саломатлигида ўта жиддий нуқсон бўлмаган, 45 ёшгача бўлган йигитлар бўлса, узатардик. Уйланиб ажрашган ёки айрим сабабларга кўра фарзанди билан яшайдиган бўлса ҳам майли, дердик.

МУНИРА,
Кўкон шаҳри.

КЎЗИДА ҚУВОНЧ КЎРСАЙДИМ

Ушанда оппоқ келинлик либосида Саиданинг чиройли чехраси яна ҳам мафтункор бўлиб кўринганди. Барча дугоналар унга ҳавас қилгандик. Аммо унинг ҳаёти латофати каби гўзал бўлмади. Ҳар гал ота уйига келганида уни кўришга чиқардим. Кулиб турса-да, кўзларида бир томчи ёш қалқиб тургандек бўларди. Орадан икки йил ўтса ҳамки, дугонамнинг чехраси ёришмади. Бу вақтда у бир ўғилнинг онасига айланган эди. Бир куни менинг қистовим билан бор ҳақиқатни айтиб берди. Эри тайинли жойда ишламас, эртдан кечгача кўчадан бери келмас, бекорчи ошналари билан ичкилик ичиб, кайф-сафо қилишдан бўшамас экан. Оиласида етишмовчилик камлик қилгандай, ичиб келганида Саидани тинимсиз калтакларкан.

Кўп ўтмай дугонам эри билан ажрашиб, ота уйига қайтиб келди. Ҳозир тикувчилик цехида биз билан бирга ишляпти. Ўғли мактабга боради. Унинг кўзларида ҳалиям мунгли бир ифода бор. Яқинда турмуш қуриши ҳақида гап очилганида, “Отам ва укамга қарам бўлиб ўтириш жуда оғир, яхши бир инсон учраса, ўйлаб кўрардим”, деб қолди. Бу гапларни Саиданинг онасига айтиш менга ноқулай. Шу боис сизларга мурожаат қилаймиз. Дугонам 26 ёшда. Олий маълумотли, иши тайин, 35 ёшгача бўлган эркаклар бўлса Саиданинг манзилни берсангиз.

ЛАЗИЗА,
Кўкон шаҳри.

ҲАЁТНИНГ АЧЧИҚ САБОҚЛАРИ

Ассалому алайкум, “Оила ва жамият” газетаси ходимлари!

Ушбу мактубни ёзиш ва сизларга юборишдан олдин узоқ ўйладим. Ўз тақдиримни олма эътиборига ҳавола этишдан истиҳоло қилардим. Аммо аҳволим кун сайин ёмонлашиб бормоқда. Сизлар ҳамда муштариоларнинг маслаҳатлари ва ёрдамларига муҳтожман. Икки яшарлик чоғимда отам қазо қилиб, онам опам иккимиз билан қолган экан. Бир ўзи бизларни оқ ювиб, оқ тараб катта қилди. Аммо опам... нима деб ёзишни билмайман, энгил табиат бўлиб вояга етди. Ўн саккизга кирганида бир куни тоби қочиб, шифохонага олиб бордик. Текширувлардан кейин шифокор унинг ҳомиладор эканлигини айтганида онам ҳушини йўқотди. Кўп ўтмай, бувим билан маслаҳатлашиб, кичкинагина тўй қилиб, опам билан поччамни никоҳлаб қўйишди. Аммо инсофсиз поччам кўп ўтмай, бошқа бир қиз билан танишиб, онамни кўзи ёрмасданок ташлаб кетди. Тақдир экан-да, шунча кўргуликлардан ҳулоса чиқармаган опам яна икки марта турмушга чиқиб, ажрашди. Оқибатда маҳалла-кўй олдидан уятга қолган онам саломатлигини йўқотди, ҳеч кимга қўйишолмай қолди.

Энг ёмони, уйимизга мени сўраб келган совчилар ҳам қўйишларимиздан опам ҳақидаги яхши-ёмон сўзларни эшитиб, қайтиб келмасди. Бу кўргуликлар охир-оқибат онамни йиқитди. Жигар циррозига учраб, оламдан ўтди. Мен бутунлай ёлғизланиб қолдим. Онам вафот этганидан кейин опам яшаётган уйимизни сотамиз ва пулини иккига бўлиб оламиз, деб туриб олди ва айтганини қилди. Ўзимга теккан улуғга уй олай, десам, пулим етмайпти. Вақтинча ишсизман. Ҳозирча опам билан бирга яшайман. Аммо у кунора, сенга улушини берганман, тезроқ уй топиб, меникидан чиқиб кет, деб жанжал қилади. Жияларим ҳам мени тушунишмайди. 40 ёшга кирган бўлсам-да, бахт, фарзанд қувончи нима эканлигини билмайман. Яқинларимнинг миннат ва турткиларини кўтариб юриш нақадар оғирлигини сўз билан тушунтириб бера олмаيمان. Шунча йиллардан буён оилада хотиржамчилигимиз бўлмагани сабабли турмушга қизиш ҳақида ўйламабман ҳам. Мен ҳам оила қурсам, биттагина бўлса-да фарзанд кўрсам, балки ҳаётим изига тушиб кетар деган умиддаман.

Сизлардан илтимос, иложи бўлса, мактубимни ўзгартиришсиз эълон қилсангиз. Сўзларим ҳаёт қийинчиликларини кўрган, мени тушунадиган инсонга етиб борса. 48 ёшгача бўлган, тошкентлик эркаклар учраса, турмушга чиқардим.

МУЎБИНА,
Тошкент шаҳри.

БАҲОР КЕТМА, БИЗНИНГ ЁҚЛАРДАН

Қ а т р а

Бу фусункор фаслнинг файзу таровати, гашти ўзгача. Тонгидан шомигача фарахбахш, бетакрор. Қиш бўйи "дам" олган тупроқни хидла-сангиз, кўнгил яйраб кетади. Бутун борлиқ, жону жонзотлар ҳушёр тор-таётган ва яшамоқ бахтидан масрур тоза ҳаволардан тўйиб-тўйиб эмин-эркин нафас олаётган лаҳзалар бир умрга татийди.

Одамлар эса қувониб, суюниб

ўзига хос гўзаллигини намойиш этаётган дала-даштлар, тоғу адирлар бар-

рига шошаётир. Деҳқону бор-бон эса қадрдон замин билан "тиллаш" моққа чоғланмоқда.

Жаннатмонанд ўлкамиз — Ўзбекистонимизнинг она табиятидаги бундай мафтункор манзараларни ҳар қандай мусаввир сизу бизга чизиб бера оларми-кан?

Моҳинур КОДИРОВА

ОТА-ОНАЛИК
ҲУҚУҚИ

Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинганда қандай ҳуқуқий оқибатлар келиб чиқади?

Ж. Латипова.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 81-моддасига асосан:

"Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ота-она қайси болага нисбатан ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган бўлса, шу болага нисбатан бўлган қариндошлик фактига асосланган барча ҳуқуқлардан, шу жумладан ундан таъминот олиш, шунингдек, болали фуқаролар учун қонун ҳужжатларида белгиланган имтиёзлар ва нафақалар олиш ҳуқуқларидан маҳрум бўлади.

Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиниши ота-онани ўз боласига таъминот бериш мажбуриятидан озод қилмайди.

Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ота-онанинг (улардан бирининг) бундан кейин бола билан биргаликда яшаш-ямаслик масаласи суд томонидан уй-жой тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал қилинади.

Ота-онаси (улардан бири) ўзига нисбатан ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган бола, агар у фарзандликка олинган бўлмаса, турар жойга бўлган мулк ҳуқуқини ёки турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқини сақлаб қолади, шунингдек, ота (она) си ва бошқа қон-қариндошлари билан туғишганлик фактига асосланган барча мулк ҳуқуқларини, жумладан, мерос олиш ҳуқуқини сақлаб қолади.

Болани ота ёки онасига беришнинг имконияти бўлмаган ёки ота-онанинг ҳар иккаласи ҳам ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган тақдирда, бола васийлик ва ҳомийлик органи-нинг қарамоғига олиб берилади.

Ота-она (улардан бири) ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинганда болани фарзандликка олишга ота-она (улардан бири) ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинганлиги тўғрисидаги суднинг ҳал қилув қарори чиқарилган кундан кейин камиди олти ой ўтгач, йўл қўйилади.

Саволга Янгийўл тумани 1-сон ФХДЁ бўлими инспектори Наргис БОЗОРБОВЕВА, Бекобод шаҳар ФХДЁ бўлими инспектори Мунисхон ФАЙЗИЕВА жавоб берди.

ҚАНЧА МИҚДОРДА УНДИРИЛАДИ?

Нотариал тасдиқланаётган ҳужжатнинг нусхасини ва бир тилдан бошқа тилга қилинган таржимасининг тўғрилиги шаходатланганда нотариуслар қандай асосда ва қанча миқдорда давлат божи ундиради?

Б.Шойимов,
Нурота тумани.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2010 йил 30 мартда қабул қилинган "Нотариуслар томонидан нотариал ҳаракатларни амалга ошириш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома"нинг 26-ўда белгиланишича: "Нотариал ҳаракат бажарила-

ётганда айна вақтда ҳужжатнинг таржимаси ҳам тасдиқланадиган бўлса, у ҳолда нотариуснинг тасдиқловчи ёзувида иккита нотариал ҳаракат амалга оширилаётганлиги кўрсатилади. Бунда, давлат божи иккита нотариал ҳаракат учун ундирилади."

ТЕНГ
МАЖБУРИЯТЛАРГА ЭГА

Ўзбекистон фуқароларининг чет эл фуқаролари билан расмий никоҳдан ўтиш тартиблари ҳақида маълумот берсангиз?

З.Ўткирова,
Самарқанд шаҳри.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 234-моддасига мувофиқ: "Ўзбекистон Республикасида доимий яшаб турган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар унинг ҳудудида оилавий муносабатларда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари билан тенг ҳуқуқлардан фойдаланадилар ва тенг мажбуриятларга эга бўладилар."

Мазкур Кодекснинг 235-моддасига асосан: "Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида, бошқа давлат ҳудудида ўша давлатнинг қонун ҳужжатлари-га риоя қилинган ҳолда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ўртасида тузилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари билан чет эл фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахслар ўртасида тузилган никоҳлар, агар ушбу Кодекснинг 16-моддасида назарда тутилган никоҳ тузишга монелик қиладиган ҳолатлар бўлмаса, Ўзбекистон Республикасида ҳақиқий деб эътироф этилади.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2013 йил 31 декабрда қабул қилинган "Фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органларида иш юритиш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома"нинг 89-бандида белгиланишича: "Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет эл фуқаролари билан никоҳ тузилганлигини қайд этишда аризага чет эл фуқаросининг шахсини тасдиқловчи ҳужжатининг нусхаси ва унинг таржимаси ҳамда чет эл фуқаросининг оилавий аҳолини тасдиқловчи ҳужжатлар белгиланган тартибда легализация қилинган ёки априор қўйилган ҳолда илова қилинади."

Саволга Самарқанд шаҳар 1-сон ФХДЁ бўлими мудир Шоира ЗОХИДОВА жавоб берди.

БОКСЧИЛАРИМИЗ
ЧОРАК ФИНАЛДА

Болгариянинг София шаҳрида бокс бўйича ўсмирлар ўртасида давом этаётган жаҳон чемпионатида Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоасининг беш нафар аъзоси чорак финалга чиқди.

Мазкур нуфузли мусобақада 600 нафардан зиёд спортчи совринли ўринлар ва Хитойда ўсмирлар ўртасида бўладиган II Олимпия ўйинлари йўлланмалари учун баҳслашмоқда. Чемпионатда ҳар бир терма жамоага кўпи билан учта лицензия берилиши бахсларнинг кескин ва мурасасиз ўтишини таъминламоқда.

Вазни 49 кг.гача бўлган боксчилар баҳсида ҳамюртимиз Сулаймон Латипов молдовалик Лулиан Ивановни мағлубиятга учратган бўлса, вазни 60 кг.гача бўлган спортчилар беллашувида иштирок этаётган Иқболжон Холдоров арманистонлик Зора Ҳамазарянни енгди.

Шунингдек, 69 килограммдаги боксчилар ўртасида Бектемир Мелиқўзиев, 75 килограммгача бўлган спортчилар баҳсида Қозимбек Мардонов, 81 килограмм вазн тоифасидаги боксчилар жангида Обиджон Тоҳиров чорак финал йўлланмасига эга бўлди.

«М.ЮНАЙТЕД»НИ
КИМ БОШҚАРАДИ?

«Манчестер Юнайтед» клуби бош мураббий Дэвид Мойес ўз лавозимидан озод этилгач, бўшайдиган ўринга бош номзодни аниқлаб олди.

«Кизил иблислар» ҳозирда Дортмунднинг «Боруссия» жамоасини бошқараётган Юрген Клоппни таклиф қилмоқчилар, дея хабар беради Goal.com портали.

Аввалига 46 ёшли мутахассис фалиятини «Олд Траффорд»да давом эттирмоқчи эмасди, аммо у ўз фикридан қайтди.

Бундан ташқари, «МЮ» раҳбарияти ЖЧ-2014 дан кейин Голландия термаси бош мураббийи лавозимидан кетадиган Луи ван Гал билан ҳам музокара олиб бормоқда.

Аввалроқ, Мойес истеъфога чиқарилгач 4,5 миллион фунт тоvon пули олиши маълум бўлди.

ФЕРГЮСОН ИЗИДАН

Россия терма жамоаси бош мураббийи Фабио Капелло ЖЧ-2018дан сўнг мураббийлик фаолиятини яқунлашини маълум қилди.

"Ха, ЖЧ-2018дан сўнг мен аниқ футболдан кетаман. Худди сэр Алекс Фергюсон каби. У фаолиятини 72 ёшда тугатди. Мен эса Россияда бўлиб ўтадиган мундиалдан сўнг 71 ёшда бўламан. Атиги бир йилга эрта", дейди Капелло.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оялларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди

Тахририятга келган кўлэмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмунини учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босяхонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Дилором МАТКАРИМОВА
Саҳифаловчи — Илҳом ЖУМАНОВ
Мусахҳилар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,
Гулноза БОБОВЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси 1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 438. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 9795. Баҳоси келишидан нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-26-20
Котибият: 233-04-35, 234-76-08
Мухбирлар: 233-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

1 2 3 5